

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4315219218
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šišková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4315219218.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šiškovej a členov senátu JUDr. Dariny Vargovej a Mgr. Mareka Janigloša, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. X, D., zastúpenej Hrčka - Sabó s.r.o., Obchodná 187/6, Sečovce, IČO: 51 433 842, proti žalovanému: E. E. F., nar. XX. XX. XXXX, F. XX/XXX, C. - F., zastúpeného Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom, A. Kmeťa 358/2, Dubnica nad Váhom, IČO: 42 022 339, o neplatnosť darovacej zmluvy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 10C/722/2015-510 zo dňa 22. júna 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyňa má voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Nové Zámky (ďalej len súd prvej inštancie) určil, že darovacia zmluva zo dňa 14. 09. 2015, uzatvorená medzi žalobkyňou ako darkyňou a žalovaným ako obdarovaným a na základe ktorej bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalovaného rozhodnutím Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V 5190/15 zo dňa 05. 10. 2015 je neplatná. Súd zároveň priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 %.

2. Rozsudok súd prvej inštancie po právnej stránke odôvodnil citovaním ustanovení § 80 písm. c/ zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. 06. 2016 (ďalej len OSP), § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (katastrálny zákon), ust. § 137, § 470 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 01. 07. 2016 (ďalej aj CSP), § 31 ods. 1, 4, § 33 ods. 1, 2, § 37 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1, § 588, § 628 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

3. Vecne odôvodnil rozsudok tým, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Novú právnu úpravu prípustnosti žalôb podľa § 137 v Civilnom sporovom poriadku je potrebné v zmysle § 470 ods. 1 CSP aplikovať aj na konania začaté a neskončené predom nadobudnutia účinnosti CSP, ak nie je v CSP uvedené inak (napr. v ust. § 470 ods. 2 CSP). V danom prípade predmetom konania bola žaloba žalobcu o určenie neplatnosti právnych úkonov uzavretých medzi žalobkyňou a žalovaným, pričom žaloba bola podaná na okresný súd za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne. Konanie bolo začaté dňa 12. 11. 2015, kedy bola žaloba doručená Okresnému súdu Levice, ktorý následne vec postúpil Okresnému súdu Nové Zámky ako súdu miestne príslušnému. V čase začatia konania platil Občiansky súdny poriadok (OSP), ktorý s účinnosťou od 01. 07. 2016 bol zrušený a nahradený Civilným sporovým poriadkom (CSP). Žalobkyňa podala určovací žalobu podľa § 80 písmeno c) OSP, ktorý nevylučoval možnosť domáhať

sa neplatnosti právneho úkonu, v súdnej veci darovacej zmluvy zo dňa 14. 09. 2015, pokiaľ na tom bol naliehavý právny záujem. Civilný sporový poriadok obsahuje pre súdenú vec prechodné ustanovenie v § 470 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, právne účinky úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Súd sa tak musel vysporiadať s otázkou, či určovaciu žalobu bude posudzovať podľa § 80 písmeno c) OSP, alebo podľa § 137 písmeno c), d) CSP. Súd prvej inštancie uviedol, že podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu, ak však táto právna úprava ešte nebola v čase podania žaloby (v súdnej veci 12. 11. 2015) účinná, súd musí úkony strán sporu podľa § 470 ods. 2 CSP posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v OSP v znení účinnom v čase ich uskutočnenia, a teda osvedčiť naliehavý právny záujem podľa § 80 písmeno c) OSP. Tým, že žalobkyňa sa v konaní domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 14. 09. 2015, by sa prípadným vyhovením jej žaloby stalo jej právne postavenie istejším, a to bez toho, aby bolo nutné iniciovať prípadné ďalšie súdne konania, pretože z ustanovenia § 34 ods. 2 katastrálneho zákona vyplýva, že ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Potom, čo bola dňa 14. 09. 2015 uzatvorená žalobou napadnutá darovacia zmluva a následne na Okresnom úrade Nové Zámky, katastrálny odbor prebehlo vkladové konanie V 5190/15, ktoré bolo zavŕšené rozhodnutím Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V 5190/15 zo dňa 05. 10. 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k spornej nehnuteľnosti v prospech obdarovaného, teda žalovaného, je za výlučného vlastníka nepretržite až doteraz zapísaný v celosti žalovaný a svedčí o tom LV č. XXXX, k. ú. G., obec H.. Znamená to, že prípadným vyhovujúcim rozhodnutím vo veci samej by sa žalobkyňi obnovilo jej predchádzajúce vlastnícke právo k nehnuteľnosti.

4. Súd prvej inštancie sa následne zaoberal otázkou platnosti plnomocenstva podľa § 33 ods. 2, § 37 ods. 1 a § 40 ods. 1 OZ a darovacej zmluvy z hľadisk ustanovenia § 37 ods. 1 a § 40 ods. 1 OZ. Plnomocnenstvo, ktoré je označené ako splnomocnenie, bolo vyhotovené v písomnej forme a obsahuje vlastnoručný podpis splnomocniteľky - žalobkyne, úradne overený dňa 27. 09. 2013 a bolo udelené splnomocnenkyňi I. B. (matke žalobkyne) „na nasledovné úkony:“. Malo ísť o úkony, ktoré neboli v tom čase žiadnym spôsobom konkretizované. Z výsluchu žalobkyne, ale aj svedkov I. B. a predovšetkým I. B. bolo zistené, že ručne vypísaný text bol do plnomocenstva vykonaný I. B. a v zásade pozostáva zo zastúpenia v celom rozsahu pri dojednaní, uzavretí a podpise darovacej zmluvy, ktorej predmetom je sporná nehnuteľnosť. Túto skutočnosť žalovaný počas celého konania nespochybňoval a v tomto smere ani nenavrhol vykonanie žiadnych dôkazných prostriedkov, napr. vykonaním znaleckého dokazovania za účelom preverenia, či ručne vypísaný text na plnomocenstve je, alebo nie je vlastnoručným písmom žalobkyne. S poukazom na ustanovenie § 470 ods. 1, 2 CSP súd nemôže z vlastnej iniciatívy v sporovom konaní vykonávať dokazovanie, ale len z tých dôkazov, ktoré navrhnu strany. Ustálené tak bolo, že žalobkyňa udelila plnomocnenstvo splnomocnenkyňi I. B. „na nasledovné úkony:“. Za slovným spojením nasledovné úkony nebolo už uvedené vôbec nič. S poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 OZ bolo potrebné vyhodnotiť, či právny úkon plnomocnenstvo a označený ako splnomocnenie je platný právny úkon z hľadiska jeho určitosti alebo či je absolútne neplatný podľa § 37 ods. 1 OZ. Právny úkon sa považuje za určitý vtedy, ak jeho obsah nie je vnútorne rozporný a súčasne je jeho predmet jasne určený. Pri neurčitom právnom úkone nemožno zistiť, čo je jeho predmetom. O tento prípad ide v súdnej veci. Plnomocnenstvo totiž žiadnym spôsobom nevymedzilo a nekonkretizovalo úkony, na ktoré bola splnomocnená splnomocnenkyňa I. B., pričom z formulácie „na nasledovné úkony:“ súd nemá za to, že by sa jednalo o všeobecné, teda generálne plnomocnenstvo. Naopak, súd mal za to, že toto plnomocnenstvo je neurčité a nie je možné ani za pomoci výkladových pravidiel podľa § 35 ods. 1, 2, 3 OZ dospieť k jednoznačnému záveru, aký bol vlastne rozsah splnomocnenia pre splnomocnenkyňu. Z týchto dôvodov a označených ustanovení bolo plnomocnenstvo vyhodnotený za právny úkon absolútne neplatný pre nedostatok určitosti podľa § 37 ods. 1 OZ. S týmto čiastkovým záverom súvisí ďalšia otázka, a to konanie splnomocnenca podľa § 33 ods. 2 OZ. Absolútne neplatné plnomocnenstvo znamená, ako by splnomocnenkyňa I. B. konala za iného - žalobkyňu bez plnomocenstva, a tým pádom z tohto konania bola zaviazaná sama. Žalobkyňa totiž vykonaný právny úkon - darovaciu zmluvu zo dňa 14. 09. 2015 bez zbytočného odkladu neschválila a tým pádom darovaciu zmluvu za dárkyňu (žalobkyňu) uzatvárala osoba, ktorá na to nebola oprávnená, v čom bol vzhľadnutý dôvod neplatnosti darovacej zmluvy podľa § 39 OZ pre rozpor so zákonom; darovaciu zmluvu tým pádom v skutočnosti za dárkyňu podpisovala a uzatvárala osoba, ktorá nebola vlastníčkou nehnuteľnosti tvoriacej predmet darovacej zmluvy zo dňa 14. 09. 2015 a súčasne nebola platne splnomocnená na uzatvorenie tohto právneho úkonu.

5. Súd prvej inštancie sa ďalej vyjadril aj k eventuálnej situácii, ak by plnomocenstvo bolo formálne platné. Aj v takom prípade by bolo potrebné žalobe vyhovieť a napadnutú darovaciu zmluvu určiť za absolútne neplatnú podľa § 37 ods. 1 OZ pre absenciu vážnosti vôle. Z vykonaného dokazovania, vrátane výsluchu strán, všetkých svedkov, teda I. B., I. B., A. B. a J. B. je nesporná skutočnosť, že prevod označenej nehnuteľnosti sa mal vykonať zo žalobkyne na žalovaného odplatne, za primeranú náhradu. Žalovaný žiadnym spôsobom nenamietal, že by sa malo jednať o bezodplatný prevod; naopak, vo svojej výpovedi uviedol dohodnutú kúpnu cenu 22.000,- eur. Keď za tejto situácie bola dňa 14. 09. 2015 uzatvorená ohľadom prevodu vlastníckeho práva označenej nehnuteľnosti písomná darovacia zmluva, ktorá v článku II. konštatovanie, že darca (žalobkyňa) daruje obdarovanému označené nehnuteľnosti v podiele 1/1 a obdarovaný predmetné nehnuteľnosti na základe uvedeného darovania do svojho výlučného vlastníctva prijíma, tak mal súd prvej inštancie za to, že v prípade darovacej zmluvy sa jedná o simulovaný právny úkon, ktorý je absolútne neplatný podľa § 37 ods. 1 OZ pre nedostatok vážnosti vôle. V skutočnosti totiž (za predpokladu, že plnomocenstvo by bolo platné), strany mali vážnu vôľu uzatvoriť odplatný právny úkon, a to kúpnu zmluvu pri jasnom stanovení predmetu kúpy - označenej nehnuteľnosti a kúpnej ceny 22.000,- eur. Aj tento právny úkon by bolo potrebné posúdiť ako absolútne neplatný podľa § 40 ods. 1 OZ, pretože kúpna zmluva, ktorej predmetom je nehnuteľnosť, musí na svoju platnosť bezpodmienečne mať písomnú formu, čo v tomto prípade nebolo dodržané, lebo pri vážnosti vôle kúpna zmluva bola dojednaná len v ústnej forme. Jej podstatné náležitosti nie je možné vzhľadom na simulovaný právny úkon - darovacej zmluve zo dňa 14. 09. 2015, pretože darovacia zmluva je na rozdiel od kúpnej zmluvy bezodplatný právny úkon, takže v nej nie je možné nájsť ustanovenie o odplate za prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

6. V závere svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že otázka, či ústne dojednaná kúpna cena bola alebo nebola nadobúdateľom vyplatená, prípadne kedy a v akej výške, zostala pre konanie s vymedzeným predmetom určenia neplatnosti právneho úkonu bezpredmetná a súd sa s ňou ďalej nevysporiadať, pretože bez ohľadu na to, či žalovaný má alebo nemá povinnosť poukázať odplatu a komu, tak nič to nemení na závere, že napadnutý právny úkon, teda darovacia zmluva zo dňa 14. 09. 2015 je absolútne neplatná.

7. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP k § 255 ods. 1 CSP a žalobkyňu úspešnej v konaní priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 %.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov, že súd vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, skutkové závery prvostupňového súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a právne závery okresného súdu sú bez opory v ustanoveniach právnych predpisov, pričom napadnuté rozhodnutie je tiež nepreskúmateľné a nezrozumiteľné pre nedostatočné zdôvodnenie.

9. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom nad rámec podanej žaloby žalobcu (ultra petitem). Žalobkyňa podala dňa 12. 11. 2015 na Okresný súd Levice žalobu, ktorou sa domáhala vyhovenia nasledovného petitu: „Súd vyslovuje, že darovacia zmluva uzatvorená medzi navrhovateľkou a odporcom dňa 14. 09. 2015 je neplatná.“ Okresný súd v prvom výroku napadnutého rozsudku vyslovil nasledovné svoje meritórne rozhodnutie: "Súd určuje, že darovacia zmluva zo dňa 14. 09. 2015, uzatvorená medzi žalobkyňou ako dárkyňou a žalovaným ako obdarovaným a na základe ktorej bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalovaného rozhodnutím Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V 5190/15 zo dňa 05. 10. 2015, je neplatná." Takýmto spôsobom teda súd rozhodol v širšom rozsahu, ako sa žalobca domáhal v ním podanej žalobe resp. aj samotný text petitu žaloby okresný súd upravil, pričom žalobkyňa svoju žalobu ani neupravila a ani nerozšírila. Takýto jeho postup namietal, rozporoval a vyjadril voči nemu nesúhlas.

10. Žalovaný tiež namietal a nesúhlasí so záverom okresného súdu o tom, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení podľa jej žaloby pre rozpornosť s ustanoveniami právnych predpisov. Naliehavý právny záujem je totiž spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neisté. Za nedovolenú možno považovať určovací žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému

rozmnožovaní sporov a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo 31/2011 zo 06. 12. 2012.

11. Namietal tiež záver súdu prvej inštancie, ktorým posúdil plnomocenstvo udelené I. B. ako absolútne neplatný právny úkon pre nedostatok určítosti podľa § 37/1 OZ. V čase uzavretia zmluvy nemal žalovaný žiadnu vedomosť o vzájomných dojednaniach medzi žalobkyňou a jej rodičmi. Matka žalobkyne, I. B. sa preukázala splnomocnením na prevod nehnuteľností, a on nemal žiaden dôvod jej neveriť, keďže rovnaké tvrdenia mu uvádzal aj jej manžel, I. B., otec žalobkyne. Ak malo dôjsť k nejakému excesu medzi žalobkyňou ako splnomocniteľom a jej matkou I. B. ako splnomocnencom, tak o tomto žalovaný nevedel, konal som po celý čas v dobrej viere. Poukázal na ust. § 33 ods. 1 OZ, ak splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva, je splnomocniteľ viazaný, len pokiaľ toto prekročenie schválil. Ak však splnomocniteľ neoznámia osobe, s ktorou splnomocnenec konal, svoj nesúhlas bez zbytočného odkladu potom, čo sa o prekročení oprávnenia dozvedel, platí, že prekročenie schválil. Žalobkyňa mu žiaden svoj nesúhlas s konaním I. B. ako splnomocnenca neoznámila, a to tak po uzavretí zmluvy, ani neskôr.

12. Poukázal ďalej na to, že forma zmluvy o prevode nehnuteľností a aj ďalšie podmienky s tým spojené vychádzali výlučne z požiadaviek I. B., matky žalobkyne a jej manžela. Rodičia žalobkyne v celom rozsahu potvrdili skutočnosti, ktoré uviedol pri jeho vypočutí na pojednávaní, pričom tieto ich zhodné tvrdenia jednoznačne vyvrátili účelový prednes zo strany svedka A. B.. Zmluvu uzavrel so žalobkyňou, ktorú zastupovala v celom rozsahu práv jej matka I. B.. Táto disponovala plnou mocou na zastupovanie. Samotní rodičia žalobkyne chceli, aby došlo k podpisu zmluvy a výslovne ho žiadali, aby podpísali prevod formou darovacej zmluvy. Nikto z nich sa pred ním nevyjadril v tom smere, že nemôžu svoju dcéru zastupovať. Po podpise darovacej zmluvy pritom sami rodičia žalobkyne odniesli zmluvu na príslušný katastrálny odbor okresného úradu a zabezpečovali ďalšie kroky, aby došlo k prevodu vlastníckeho práva na jeho osobu. Poukázal tiež na to, že darovaciu zmluvu ako aj príslušné splnomocnenie katastrálny úrad preskúmal a následne rozhodol o jeho zápise ako výlučného vlastníka dotknutých nehnuteľností. Ak by bola v dokumentoch nejaká nezrovnalosť alebo nezákonnosť, tak by katastrálny úrad nepreviedol zápis vlastníckeho práva. Žalovaný neporušil žiadnu zmluvu a ani iné dojednanie.

13. Žalovaný tvrdil, že žalobkyňa nemala a ani nemôže mať naliehavý právny záujem na žalobe tak, ako túto naformulovala v žalobe z 12. 11. 2015. Žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti mala a mohla odstrániť všetky pochybnosti a nejasnosti. Takýto záver súdu je v rozpore so skutočnosťou, skutkovými a právnymi okolnosťami na vec sa vzťahujúcimi.

14. Ak podľa vyjadrení I. B., ako aj samotnej žalobkyne (prehlásenie na č. I. 90) mala I. B. kompetenciu plnú moc vypísať podľa konkrétneho prípadu, tak nezhada týchto osôb o obsahu skutočného vypísania tejto plnej moci neznamena, že I. B. nesmela plnú moc vypísať. Žalobkyňa tvrdí, že ju vypísať mohla a mala, ale iným spôsobom. To je však problém vo vzťahu medzi týmito dvoma osobami a nie je možné to dávať na ťarchu žalovanému ako osobe nezainteresovanej do týchto vzájomných dojednaní. Z výpovedí svedkov je zrejmé, že bol „zatiahnutý“ do vzájomných vzťahov v rodine žalobkyne a to bez toho, aby o tom vedel, resp. o tom bol upovedomený. Vzhľadom na uvedené argumenty žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

15. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu (prostredníctvom právnej zástupkyne) uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za zákonný a správny. K námietkam žalovaného, ktoré sa týkajú žalobného návrhu uviedla, že v čase podania žaloby bol tento žalobný návrh formulovaný v súlade s platnými právnymi predpismi. Zároveň v tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2020, sp. zn. 7Cdo/268/2019, z ktorého v abstrakte citovala.

16. Čo sa týka ostatných dôvodov, ktoré žalovaný uvádzal vo svojom odvolaní uviedla, že ich uvádzal aj na pojednávaní a vo svojich podaniach, ktoré nemali oporu vo vykonanom dokazovaní. Z vykonaných dôkazov je zrejmé, že žalovaný si týmto obchodom chcel vyrovať dlh medzi ním a A. B., pričom takýto zápočet dlhu nebol možný, nakoľko žalobkyňa s ich vzájomnými pozdĺžnosťami nič nemala a s trojstranným zápočtom nikdy nesúhlasila. Vykonaným dokazovaním dokonca nebolo ani ustálené o aký dlh sa malo jednať, resp. z čoho konkrétne mal vzniknúť. Vo výpovedi žalovaného absentuje elementárne logika, najmä čo sa má týkať vyplatenia finančných prostriedkov. Z jeho výpovede zo dňa

12. 10. 2021 vyplýva, že sa mal stretnúť doma u A. B., kde A. B. mal na stole 22.000,- €, ktoré posunul k žalovanému, no tento ich posunul späť A. B. a odovzdal aj zmenku na 33.000,- €. To znamená, že za pozemky by takto uhradil navyše 11.000,- €, čo podľa výpovede žalovaného nepredstavovalo žiadny problém. Z výpovede A. B. zo dňa 25. 05. 2023 jednoznačne vyplýva, že k takémuto stretnutiu nikdy nedošlo, žalovaný nikdy nebol u A. B. doma a tieto tvrdenia korešpondujú aj s výpoveďami iných svedkov. Z výpovedí všetkých svedkov vyplýva, že myšlienka o nevyplatení finančných prostriedkov prišla práve od žalovaného, ktorý celý tento spôsob plánoval a nikdy nemal záujem na vyplatení finančných prostriedkov a tieto nevyplatil. Uvedené vyplýva z výpovedí I. B., I. B. ako aj J. B., ktorí všetci bezpečne preukázali, že na stretnutí v Nitre žalovaný uviedol, že žiadne peniaze nikomu nezaplatí a že to má zaplatiť A. B., ktorý mu dlhuje peniaze. Z vyššie uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že finančné prostriedky neboli vyplatené a ani ich žalovaný nemal v úmysle vyplatiť, teda je to práve on, ktorý podvodom nadobudol pozemky a nedodrжал dohodu, ktorá bola uzatvorená medzi ním a účastníkmi konania.

17. Žalobkyňa zdôraznila, že nesplnomocnila nikoho na darovanie predmetných nehnuteľností. Ku skutočnosti, prečo nebolo napísané na počítači konkrétne na „kúpu“ zopakovala, že bolo tomu tak z dôvodu, že v tom čase vlastnila viacero nehnuteľností, pričom sa vopred nedalo predpokladať, s ktorou nehnuteľnosťou budú nakladať, a teda či ju budú predávať, prípadne dávať do nájmu. Z uvedeného dôvodu tam toto vpísané nebolo, aby sa to dalo doplniť podľa záujemcu a špecifikácie nehnuteľnosti. Navrhla, aby odvolací súd odvolanie zamietol a potvrdil rozsudok okresného súdu s tým, aby jej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne, v podaní zo dňa 18. 09. 2023 zopakoval dôvody odvolania tak, ako sú uvedené v samotnom odvolaní. Trval na námietkach spočívajúcich v tom, že súd prvej inštancie rozhodol nad rámec podanej žaloby, o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keď žalobkyňa nič nebránilo podať žalobu o určenie vlastníckeho práva. Zotrval na svojom názore, že plnomocenstvo udelené I. B. nemohlo byť absolútne neplatným právnym úkonom a o dohodách medzi žalobkyňou a jej rodičmi sa dozvedel až počas súdnych pojednávaní na súde prvej inštancie. Zdôraznil, že po celý čas konal v dobrej viere v oprávnenie I. B. zastupovať žalobkyňu.

19. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Civilného sporového poriadku – ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

20. Žalobkyňa sa žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 12. 11. 2015 domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi ňou (v zastúpení jej matky I. B.) a žalovaným zo dňa 14. 09. 2015. Potvrdila, že dňa 27. 09. 2013 podpísala splnomocnenie, na ktorom bol overený jej podpis a ktorým splnomocnila matku I. B. na úkony spojené s predajom (resp. nájmom) nehnuteľností. Odmietla, že by udelila plnú moc na darovanie nehnuteľností a na uzavretie darovacej zmluvy. Text dopísaný rukou na plnomocenstve nepísala žalobkyňa, bolo to dopísané bez jej vedomia a súhlasu. Asi pred mesiacom zistila, že nehnuteľnosti boli darované žalovanému, ktorého nepozná. Žalovaného vyzvala na mimosúdne vysporiadanie veci, ale ten to odmietol s tým, že vec je vysporiadaná vrátane finančného usporiadania.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

22. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov

uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmavacej činnosti odvolacieho súdu.

23. Podľa § 80 písm. c/ zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. 06. 2016, (teda aj v čase podania žaloby), návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

24. Podľa § 470 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

25. Podľa § 31 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

Podľa § 32 ods. 2 OZ, ak splnomocnenec koná v mene splnomocniteľa v medziach oprávnenia zastupovať, vzniknú tým práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi. Pokyny dané splnomocnencovi, ktoré nevyplývajú z plnomocenstva, nemajú vplyv na právne účinky konania, ibaže by boli známe osobám, voči ktorým splnomocnenec konal.

Podľa § 33 ods. 1, 2 3 OZ, ak splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva, je splnomocniteľ viazaný, len pokiaľ toto prekročenie schválil. Ak však splnomocniteľ neoznámí osobe, s ktorou splnomocnenec konal, svoj nesúhlas bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o prekročení oprávnenia dozvedel, platí, že prekročenie schválil.

Ak splnomocnenec pri konaní prekročil svoje oprávnenie konať za splnomocniteľa alebo ak niekto koná za iného bez plnomocenstva, je z tohto konania zaviazaný sám, ibaže ten, za koho sa konalo, právny úkon dodatočne bez zbytočného odkladu schváli. Ak splnomocniteľ neschválí prekročenie plnomocenstva alebo konanie bez plnomocenstva, môže osoba, s ktorou sa konalo, od splnomocnenca požadovať buď splnenie záväzku, alebo náhradu škody spôsobenej jeho konaním.

Ustanovenie odseku 2 neplatí, ak osoba, s ktorou sa konalo, o nedostatku plnomocenstva vedela.

Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 40 OZ, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 41a ods. 1, 2 OZ, ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby.

Ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkov, ktorí ho považovali za nezastretý.

26. Podľa § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, 10ea) okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzným pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. 10eb)

27. V danej veci nebolo medzi stranami sporné, že žalobkyňa bola výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX kat. územie G., ktoré boli darovacou zmluvou prevedené na žalovaného. Darovaciu zmluvu podpísala matka žalobkyne na základe plnomocenstva vystaveného žalobkyňou v roku 2013 takým spôsobom, že strojom, resp. počítačom boli vypísané nacionálne splnomocniteľa (žalobkyne) a splnomocnenca (matky žalobkyne) a uvedené, že A. B. splnomocňuje svoju matku I. B. na nasledovné právne úkony a podpis žalobkyne bol overený notárom. Medzi základnými údajmi splnomocniteľa a splnomocnenca a overeným podpisom bolo do plnej moci vpísané rukou - paličkovým písmom rozsah plnomocenstva na právne úkony - ....aby ju zastúpila v celom rozsahu práv pri dojednaní, uzavretí a podpise darovacej zmluvy tam uvedených pozemkov s označením ich parcelného čísla, druhu, výmery a katastrálneho územia. V konaní nebolo rovnako sporné, že rukou dopísaná plná moc bola vykonaná matkou žalobkyne - splnomocnencom bez vedomia splnomocniteľa - žalobkyne, ktorá sa o uzavretí darovacej zmluvy v prospech žalovaného dozvedela až následne potom, ako bol povolený vklad vlastníckeho práva na základe právneho titulu - darovacej zmluvy zo dňa 14. 09. 2015 v prospech žalovaného ako obdarovaného. Zo spisu Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor, ktorý bol súčasťou súdneho spisu, bolo zistené, že darovacia zmluva zo dňa 14. 09. 2015 bola uzavretá medzi žalobkyňou, zastúpenou I. B. na základe plnej moci (ako daryňou) a žalovaným (ako obdarovaným). Okresný úrad Nové Zámky, katastrálny odbor rozhodnutím pod č. V 51902/15 dňa 05. 10. 2015 povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalovaného na základe darovacej zmluvy, vklad bol povolený dňa 05. 10. 2015, kedy nastali aj právne účinky vkladu. Zo spisu odvolací súd zistil, že žalobkyňa v podaní bez uvedenia dátumu, doručeným dňa 26. 10. 2015 na Katastrálny úrad Nové Zámky označenom ako „Sťažnosť nakladania s majetkom v katastri K. L. kat. územie G., parcela : XXXX/X, XXXX/XXX, XXXX/XXX, XXXXX/XXX, XXXX/XXX I. XXXX/XXX“, uviedla skutočnosti z ktorých vyplýva, že svoju matku nespomocnila na podpísanie darovacej zmluvy a táto mala konať na základe sfalšovaného plnomocenstva a tento neoprávnený prevod mal byť spôsobený psychickou chorobou splnomocnenej osoby.

28. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku, v tej časti, v ktorej súd prvej inštancie vyhodnocoval eventuálnu situáciu, ak by plnomocenstvo bolo formálne platné. Súd prvej inštancie uviedol, že darovaciu zmluvu je potrebné určiť za neplatnú podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre absenciu vážnosti vôle. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie bolo ustálené, že tak zástupkyňa žalobkyne, ako i žalovaný mali úmysel uzatvoriť kúpnu zmluvu. Uvedenú skutočnosť nepoprel ani žalovaný, keď uviedol, že sa s matkou žalobkyne resp. jej rodičmi dohodli na kúpe nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne, pričom si dohodli i kúpnu cenu a spôsob jej zaplatenia. Napriek takejto ústnej dohode nebola spísaná písomná kúpna zmluva, ale darovacia zmluva, pričom je bez právneho významu, ktorá zo zmluvných strán dala na takýto postup podnet. Rovnako je bez právneho významu pre rozhodnutie spornej veci, či žalovaný vyplatil dohodnutú kúpnu cenu 22.000,- eur osobe A. B., na čom sa mali dohodnúť s rodičmi žalobkyne. Uvedená skutočnosť zostala sporná, keď žalovaný tvrdil, že sumu zložil u A. B., ktorý to mal, podľa vyjadrenia rodičov žalobkyne, spočiatku potvrdiť a neskôr to poprel, pričom z výsluchu svedkov matky, otca žalobkyne i A. B. vyplynulo, že sa pri ich stretnutí žalovaný vyjadril tak, že nikomu nič nezaplatí, lebo A. B. má voči nemu dlhy, a teda kúpnu cenu má vyplatiť žalobkyňa on. Odvolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej, ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí to, čo predstavovala vôľa zmluvných strán. V predmetnej veci strany sporu (žalobkyňa v zastúpení svojej matky) uzatvorili písomne darovaciu zmluvu, avšak ich vôľa smerovala k uzavretiu kúpnej zmluvy, čo nebolo v konaní sporné. Simulovaná zmluva (darovacia zmluva) obsahovala všetky podstatné náležitosti podľa OZ. Odvolací súd prisvedčil tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný od začiatku vedel, že medzi zmluvnými stranami došlo k simulovanému právnemu úkonu, čo vyplýva z dokazovania pred súdom prvej inštancie, keď z výpovedí strán sporu, resp. svedkov vyplýva, že nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne mal žalovaný v úmysle kúpiť, bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá kúpna cena a spôsob jej zaplatenia. V prípade disimulovaného právneho úkonu (právneho úkonu, ktorý je simulovaným právnym úkonom zastretý), je tento často platný, ak spĺňa všetky zákonné náležitosti. V súdnej veci tomu však tak nie je. Darovacou zmluvou, ktorá je simulovaným právnym úkonom, mal byť skrytý disimulovaný právny úkon - kúpna zmluva, čo nebolo v konaní sporné, pričom pohnútkou, ktorou boli zmluvné strany vedené, je irelevantná. Kúpna zmluva, predmetom ktorej je prevod nehnuteľnosti, musí spĺňať obligatórne zákonné náležitosti, predovšetkým písomnú formu. Vyplýva to i z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/223/2016 : „Ak sa pri právnom úkone zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje, resp. síce existuje, avšak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav, ide o nedostatok vážnosti vôle. Nedostatok vážnosti vôle je okolnosť zakladajúca neplatnosť zmluvy v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka“(R 12/2017). Problematike ne/platnosti

disimulovaného právneho úkonu sa zaoberalo i uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23. júna 2020, sp. zn. 3Cdo/43/2019, z ktorého vyplýva: „Predpokladom platnosti zastretej (disimulovanej) zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľnosti (§ 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka) je okrem iného jej uzatvorenie v písomnej forme a tými istými účastníkmi ako zastierajúca (simulovaná) zmluva“. Platný právny poriadok Slovenskej republiky pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zmluvami predpisuje obligatórnu písomnú formu právnych úkonov, pri prevodoch vlastníckeho práva sprísnenú navyše požiadavkou na prejavy účastníkov na tej istej listine (§ 46 ods. 2 OZ) a zapisovanie zmien vlastníckych práv v katastri nehnuteľností. V zákone ustanovenou podmienkou náhrady zastieracieho (simulovaného) právneho úkonu úkonom zastretým (disimulovaným), je okrem zhody takého úkonu s vôľou účastníkov, aj splnenie všetkých jeho náležitostí. Nemôže byť predmetom akejkoľvek polemiky fakt, že práve splnenie tejto druhej podmienky neprichádza do úvahy u tých právnych úkonov, pre ktoré zákon ustanovil povinnú písomnú formu (nakoľko v týchto prípadoch - ak ide o nehnuteľnosti - po výpadku jedného právneho titulu pre jeho vady neexistuje a z povahy veci ani nemôže existovať žiaden iný alternatívny bezvadný právny titul - ktorý ak by tu bol, neexistoval by žiaden rozumný dôvod nepoužiť práve ten. Náležitosťou vyžadovanou pre platnosť zastretého právneho úkonu, týkajúceho sa nehnuteľnosti (§ 41a ods. 2 O. z.), je aj písomná forma úkonu.

29. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie o neplatnosti plnomocenstva vystaveného žalobkyňou pre svoju matku pre jeho neurčitosť. V konaní bolo preukázané, že podpis splnomocniteľa (žalobkyne) bol overený notárom dňa 27. 09. 2013 a bolo ustálené, že text dopísaný rukou bol doplnený matkou žalobkyne, pričom nebolo sporné, že týmto konaním matka žalobkyne ako splnomocnenec prekročila svoje oprávnenie, keď do plnej moci spísala oprávnenie pre svoju osobu, aby v mene žalobkyne podpísala darovaciu zmluvu v rozpore s dispozíciami, ktoré mala od svojej dcéry - žalobkyne. Odvolací súd sa tak stotožnil so žalovaným, že uvedené skutočnosti nemôžu byť dané bez ďalšieho na ťarchu žalovaného, nakoľko išlo o vzťah medzi žalobkyňou a jej matkou a žalovaný nemusel vedieť o spôsobe, kým a ako bol text do splnomocnenia dopísaný, ani to, že došlo k prekročeniu oprávnenia splnomocnencom - matkou žalobkyne, ktorá potvrdila, že tak konala na základe vlastného uváženia bez toho, aby podpis darovacej zmluvy za žalobkyňu, svoju dcéru mala od nej schválený. To však nič nemení na vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o neplatnosti darovacej zmluvy z dôvodu nedostatku vážnosti vôle účastníkov zmluvy.

30. K námietke žalovaného, ktorá je obsahom podaného odvolania, že súd prvej inštancie rozhodol nad rámec podanej žaloby, teda rozhodol v širšom rozsahu, ako sa žalobkyňa domáhala v podanej žalobe, keď súd sám upravil samotný výrok rozsudku, odvolací súd uvádza, že uvedenú námietku považuje za nedôvodnú. Žaloba je procesný úkon strany, ktorý treba posudzovať ako každé podanie podľa jeho obsahu (čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP). To znamená, že predmetom civilného procesu je procesný nárok, ktorý je tvorený predmetom nároku (petitom) a základom nároku, ktorý tvoria právne významné skutočnosti, na ktorých sa zakladá žalobný návrh a ktoré umožňujú súdu, aby jeho nárok právne kvalifikoval (iura novit curia). Samotný procesný predpis v § 132 ods. 1 CSP nestanovuje presnú štruktúru žalobného návrhu; musí byť z neho jasné iba to, čoho sa žalobca domáha a od toho sa potom odvíja všeobecne uznávaný výklad, že žalobný návrh (petit) musí byť úplný, určitý a zrozumiteľný (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 192/2015), lebo sú ním určené hranice, v ktorých sa môže súd pri rozhodovaní v priebehu konania pohybovať a ktoré môže prekročiť len za podmienok uvedených v ustanovení § 216 ods. 2 CSP. Petit však nemusí byť zreteľne oddelený od ďalších častí žaloby, nemusí mať ani určitú predpísanú formu, iba zo žaloby ako celku musí byť jasné, čo je žiadané. S ohľadom na určitosť petitu ide o to, do akej miery môže súd tento petit modifikovať, teda do akej miery je ním viazaný, t. j. je povinný navrhovaný petit prevziať. Platí všeobecné pravidlo, že súd musí z hľadiska obsahového petit plne vyčerpať, ale nesmie ho prekročiť, čiže návrhom žalobcu na znenie výroku jeho rozhodnutia nie je viazaný. Pritom musí prihliadať ako k druhu žaloby, tak k typu konania, ďalej i k povahe práva a právneho odvetvia, ktoré sa veci týkajú a k odbornej terminológii. Iba v tomto zmysle treba vykladať aplikáciu dispozičnej zásady o zákaze prekročenia, resp. povinnosti vyčerpania petitu. Súd nie je do najmenšieho detailu viazaný žalobou, resp. jej petitom, ale môže ho modifikovať tak, aby mohol pre žalobcu prisúdiť ním žiadaný nárok, pretože len súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia, aby vyriešil predmet sporu medzi jeho stranami. Účelom civilného procesu je riešiť spory a prinášať spravodlivosť, a nie to, aby sa z neho samotného stal zmysel celého konania. V zhode s týmto názorom bolo v roku 2021 pod č. 14 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uverejnené rozhodnutie z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Cdo/268/2019 s právnou vetou: „Obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami -

opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh.“

31. V súlade s vyššie uvedenými rámcami viazanosti petitom žaloby dospel odvolací súd k tomu, že pokiaľ súd prvej inštancie vo výroku rozsudku upresnil právny úkon - darovaciu zmluvu zo dňa 14. 09. 2015 (ktorej neplatnosti sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala) tak, že doplnil zmluvné strany v pozíciách darovacej zmluvy a stotožnil ich s procesným postavením strán v spore (uzavretá medzi žalobkyňou ako darykyňou a žalovaným ako obdarovaným) a uviedol rozhodnutie Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor a číslo konania V 5190/15 zo dňa 05. 10. 2015, ktorým bol povolený jej vklad do katastra nehnuteľnosti (Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor) a číslom konania (V 5190/15 zo dňa 05. 10. 2015), neprekročil žalobný petit žalobkyne. Išlo o precizovanie výroku. Rozhodnutím súdu teda nebolo prisúdené viac, ako žiadala žalobkyňa, ktorá sa petitom domáhala: „vyslovenia, že darovacia zmluva uzatvorená medzi navrhovateľkou a odporcom dňa 14. 09. 2015 je neplatná“.

32. K ďalšej odvolacej námietke o neprípustnosti žaloby na určenie neplatnosti právneho úkonu podľa § 137 písm. d/ CSP súd uvádza, že žalobkyňa podala svoju žalobu na súd prvej inštancie dňa 12. 11. 2015 a domáhala sa ňou určenia neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy. Žalobkyňa nárok na určenie neplatnosti darovacej zmluvy uplatnila na súde za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Ten v ustanovení § 80 písm. c/ pripúšťa žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je za predpokladu existencie naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Medzi takéto žaloby v zmysle konštantnej ustálenej judikatúry patrila aj žaloba na určenie neplatnosti právneho úkonu. Ak predmetná žaloba ako procesný úkon žalobkyne bola prípustná v čase začatia konania, t. j. v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, tento procesný úkon žalobkyne vyvoláva procesnoprávne následky (účinky) aj do budúcnosti, aj keď Civilný sporový poriadok účinný od 01. 07. 2016 už s takouto žalobou nepočíta. Inými slovami, procesnoprávne účinky žaloby žalobkyne treba hodnotiť podľa právnej úpravy platnej v čase jej podania, teda podľa Občianskeho súdneho poriadku a nebolo potrebné, aby žalobkyňa po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku žalobu zmenila. Nie je preto správna argumentácia žalovaného, ktorej podstata spočíva v názore, že žalobe nemožno vyhovieť z dôvodu, že Civilný sporový poriadok v § 137 písm. d/ viaže prípustnosť žaloby o určenie (ne)platnosti právneho úkonu na to, že takúto žalobu pripúšťa osobitný predpis. Je predsa logické, že žalobkyňa v čase podania žaloby, t. j. v roku 2015 musela vychádzať z vtedy platného procesného predpisu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok.

33. Žalovaný v podanom odvolaní namietal tiež nesprávne právne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu, ktorý podľa jeho názoru na strane žalobkyne absentoval z dôvodu, že žalobkyňa mala priamo žalovať o určenie vlastníckeho práva, a nie o neplatnosť darovacej zmluvy. V rozhodnutí uverejnenom v ZSP 40/96 najvyšší súd uviedol, že zásadne síce platí, že možnosť žaloby na plnenie spravidla vylučuje právny záujem na žalobe určovacej, tento predpoklad však nemožno chápať všeobecne. Ak žalobca môže preukázať, že má právny záujem na tom, aby rozhodnutím súdu bolo určené určité právo, lebo právny pomer napriek tomu, že mohol žalovať priamo na plnenie, nemožno mu určovaciu žalobu odoprieť. Za nedovolenú - pri možnosti žaloby na plnenie - možno považovať určovaciu žalobu len tam, kde by neslúžila potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu a môže sa ňou predísť žalobe na plnenie, je určovacia žaloba prípustná aj napriek tomu, že je možná i žaloba na plnenie. Právny záujem, ktorý bol podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ OSP, musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. V prejednávanvej veci bol daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti darovacej zmluvy, keď v katastri nehnuteľností bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, i odvolacieho súdu, zapísaný ako výlučný vlastník žalovaný na základe žalobou napadnutej darovacej zmluvy, a teda na základe právoplatných rozsudkov súdov okresný úrad vyznačil stav pred týmto právnym úkonom, ktorý bol rozhodnutiami určený za neplatný a teda vyrieši spor strán konania s konečnou platnosťou.

34. Žaloba žalobkyne bola podaná za účinnosti predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy OSP. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktorý nadobudol účinnosť od 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Pokiaľ ide o časový stret starej a novej procesnej normy, keď podania podané pred 01. 07. 2016 a súdom prvej inštancie i odvolacím súdom prejednávané už za účinnosti CSP. V týchto prípadoch možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax vyslovenú najvyšším súdom, podľa ktorého nová procesnoprávna úprava účinná 1. júlom 2016 vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávnych noriem (§ 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok úkonov podaných podľa OSP, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (§ 470 ods. 2 CSP). Otázky časovej pôsobnosti právnych noriem je režim tzv. intertemporality, teda pravidiel časového spolupôsobenia „starej“ (zrušenej, ergo neplatnej a neúčinnnej) právnej normy s právnou normou „novou“ (platnou a účinnou) ... princíp okamžitej aplikability procesných noriem je komplementárny s osobitným pravidlom v podobe zachovania právnych účinkov úkonov vykonaných za účinnosti skoršej (zrušenej) procesnej úpravy, nazývaný aj ako princíp justifikácie účinkov procesných úkonov. Obsahom tohto princípu je skutočnosť, že procesné úkony subjektov súdneho konania vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho právneho predpisu sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti novej procesnej úpravy. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery prijaté v rozhodnutí Ústavného súdu sp.zn. PL. ÚS 36/1995). V rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 30/2018 najvyšší súd uviedol: „V danom prípade predmetom konania bola žaloba žalobcu o určenie neplatnosti právnych úkonov uzavretých medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/, pričom žaloba bola podaná na okresný súd za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Konajúce súdy preto správne posudzovali podmienky procesnej prípustnosti takejto žaloby podľa Občianskeho súdneho poriadku (§ 470 ods. 2 veta prvá C. s. p.). V súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu žalobcom podanú žalobu považovali za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c) OSP, podľa ktorého návrhom možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem“. Preto ani žalobkyňa petit (o neplatnosť právneho úkonu), ako jej dispozičný úkon viažuci sa k predmetu konania, podaný v čase jeho procesnej prípustnosti, nemôže byť následne v dôsledku uplynutia času a účinnosti skoršieho zákona (OSP) odmietnutý ako neprípustný, kvôli režimu novej právnej úpravy. Z LV č. XXXX katastrálne územie G. je zapísaný ako výlučný vlastník žalovaný, titul nadobudnutia je darovacia zmluva zo dňa 14. 09. 2015 V 5190/15 a teda rozhodnutie súdu, ktorým bola darovacia zmluva určená za neplatnú je možné považovať za účinný nástroj ochrany práv žalobkyne.

35. Za takejto dôkaznej situácie súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že darovacia zmluva je neplatným právnym úkonom, pretože išlo o simulovaný právny úkon a strany sporu mali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, čo nebolo v konaní sporné a túto skutočnosť nenamietal ani žalovaný. Sporné bolo len tvrdenie strán sporu, ktorá zo strán sporu navrhla takýto spôsob prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne, čo je však pre rozhodnutie veci irelevantné. Podstatné pre vyriešenie súdnej veci je, že strany sporu nemali vôľu uzavrieť darovaciu zmluvu, ale kúpnu zmluvu. Kúpna zmluva o prevode nehnuteľnosti musí mať písomnú formu, k čomu v danom prípade nedošlo.

36. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkami žalovaného obsiahnutými v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa žalobkyňa domáhala, z ktorých skutočností a dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa riadil. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Súd dostatočne zistil skutkový stav, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a tiež vec správne posúdil po právnej stránke. Odvolací súd považoval za nedôvodné odvolacie námietky žalovaného, ktorými sa nepodarilo spochybníť podstatu dôvodu vyhovenia žaloby. Z uvedených dôvodov odvolací súd vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil, vrátane výroku o náhrade trov konania.

37. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyňi priznal voči žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).